

س و جذاب بود

بازیگران در سینمای قبل از انقلاب معمولاً بر اساس چه پارامترهایی برای فیلمها انتخاب می شدند؟

ملاک انتخاب بازیگر به هر حال تابع شرایطی مثل چهره زیبا و اندام و هیكل متناسب است. این جنس از بازیگران سوپرستار هستند. بازیگر استار بتدریج تکنیک‌هایش را کامل می کند. بازیگر تمام عیار تا پیری هم در بازیگری کارش دوام دارد.

بهر روز و ثوقی تابع کدام گروه است؟

و ثوقی به تدریج از سوپرستاری به استاری و بعدش یک بازیگر تمام عیار شد.

رضا بیگ ایمانوردی تابع کدام جریان محسوب می شد؟

بیگ سوپرستار بود و مردم هم تیپ و هم قیافه و هم دوبله‌اش را دوستش داشتند.

البته بیگ چهره زیبایی نداشت و به شدت معمولی و حتی زشت بود.

مگر آنتونی کوئین خوشگل بود. استایل بازیگر مهم است. سینما به بازیگر خوشگل، چهره مردانه، زشت و غیره احتیاج دارد.

برای فیلم کنیز هم اولین جایزه دوران کارینان را گرفتید.

بله، در جشنواره سپاس با فیلم نفرین ناصر تقوایی رقابت داشتم و چند جایزه گرفتم.

به چه دلیل بعد از انقلاب بیشترین همکاری تان با تهیه‌کننده‌ای چون حسین فرحبخش بود؟

خب با فرحبخش هماهنگ بودیم و می دانستم با تهیه‌کننده حرفه‌ای روبه رو هستم. برخی از تهیه‌کنندگان می آمدند و نیمه راه فیلمبرداری می گفتند پول تمام شد! اما با فرحبخش کار کردن گارانتی و آرامش داشت. البته من ده - بیست تله فیلم با تهیه‌کنندگان دیگر کار کردم. با تهیه‌کننده‌ای این آخری‌ها فیلم جنون را کار کردم که مجبور شدم هر چه پس انداز داشتم به بازیگران فیلم بدهم.

آواز تهران در زمان خودش جزو فیلم‌های محبوب و جوان پسند بود؟

تا قبل از آواز تهران بیشتر فیلمها یا جنگی و یا فیلمهای دولتی و یا معناگرا بودند. آواز تهران استارت تولید فیلم تین اینجری را زد و با سختی و پرفروبی پروانه ساخت فیلم را از حیدریان گرفتیم.

البته به نظر می رسد در پرداخت شخصیتها و نوع پوشش گریم و لباس شخصیت اصلی زن فیلم (فریا کوثری) خیلی دست به عصا حرکت کردید؟

این نوع وضعیت ریشه در نوع نگاه و تفکرات فرحبخش داشت و فرحبخش دوست نداشت حجاب بازیگران زن شل و ول باشد. البته با توجه به نوع فیزیک چهره کوثری نوع آرایش و لباسش هم اگر آزادتر بود تفاوتی در قضیه به وجود نمی آورد.

اما در فیلم‌هایی مثل آبنبات چوبی سحر قریشی به لحاظ حجاب و پوشش و نوع رفتار آزادی عمل زیادی داشت؟

در آن فیلم هم سر سحر قریشی کلاه گیس گذاشتیم. در فیلم بهشت پنهان هم که در پاریس فیلمبرداری کردیم با همین چارچوب بندی فرحبخش درباره فاطمه گودرزی روبه رو بودیم.

یکی از کارهای فرحبخش بازسازی فیلمفارسی‌های قدیمی بود و چند فیلم شما را بازسازی کرد. چقدر با این قضیه موافق بودید؟

دو سه تا از این تجربه‌ها ناموفق بود و به خودش هم گفتم. یکی از آن فیلمها آبنبات چوبی بود و البته انتخاب یک کمدین (عطاران) در قالب یک نقش آدم منفی در این کار اشتباه بود.

به هر حال فرحبخش دنبال کارهای متفاوت بود و در خصوص حضور اصلانی در فیلم خصوصی جواب داد؟

آره این کارش موفق بود.

به چه دلیل در سال‌های اخیر دیگر با فرحبخش همکاری نکردید؟

از سه - چهار سال پیش که معاونت سینمایی جدید آمد ترجیح دادم فیلم نسازم. فرحبخش هم پیشنهاد ساخت فیلم‌هایی که در این چند ساله چند تایش را تولید کرد به من داد که با ذائقه‌ام جور نبود. به نظرم این سالها فقط فرحبخش به فکر فروش است و به سینماطمه زده است. اما به هر حال در کارنامه کاری فرحبخش فیلمهای خوبی مثل بهشت پنهان، آواز تهران و خصوصی و... دیده می شود. ساختن فیلم شهر هرت برای فرحبخش یک گام رو به عقب بود.

با این حرفها شما فیلم کمدی دختر شاه پریون را برای فرحبخش بر خلاف میلانتان ساختید؟

مشکل مالی داشتم و ناچار شدم. الان کارگردانی مثل کیانوش عیاری می آید و ویلای ساحلی می سازد که ربطی به سبک کاری اش ندارد.

این روزها چه کاری می کنید؟

می نشینم فیلمنامه می نویسم و برخی از فیلمها را در بازبینی مجدد دوباره مونتاژ می کنم تا سرم گرم می شود.

مردم فهمیدند که در آنجا چه بازیگرانی حضور دارند و ازدحام بزرگی در آنجا به وجود آمد و نمی شد کار را ادامه دهیم بنابراین کار را تعطیل کردیم و به هتل رفتیم. استاندار به هتل آمد و گفت یا من استعفا می دم و یا شما از اینجا بروید، چون اوضاع شهر به هم ریخته است. بنابراین آمدیم تهران و بیست روز بعد مخفیانه برگشتیم و کار را انجام دادیم و به همین دلیل فیلمبرداری فیلم اینقدر طول کشید.

ساحره اولین فیلم شما به عنوان کارگردان است چگونه ساخت فیلم برایتان مهیا شد؟

مشغول دستیار کارگردانی در فیلم فتنه چکمه پوش بودم و کارگردان فیلم که تهیه‌کننده و بازیگر فیلم هم بود در اوایل کار گفت من نمی توانم همزمان با بازی کارگردانی کنم و زیاد هم به کارگردانی وارد نیستم و بیا تو کار را دست بگیر و من فیلم را کارگردانی کردم و بین تهیه‌کننده‌های سینما نام من مطرح شد.

با توجه به جوانی شما آیا بازیگران معروف و با سابقه از شما حرف شنویی داشتند؟

با همه‌شان دوست بودم و به راحتی با من ارتباط برقرار می کردند.

از ساخت ساحره بگوئید؟

پدرم با ژورک در استودیوی شریک بود و سه چهار فیلم هم تهیه کرد و دو فیلم ساحره و بندری را در همین استودیو ساختیم.

در بحث انتخاب بازیگران در ۵ فیلم اولی که ساختید بیشتر با بهمن مفید و منوچهر و ثوق کار کردید. چقدر در زمینه انتخاب بازیگر آزادی عمل داشتید؟

بهمن مفید آن دوران ستاره بود و همه دوست داشتند در فیلمهای شان بازی کند. در ضمن با من رفاقتی هم داشت.

یعنی بازیگر گیشه پسندی بود؟

بازیگر محبوبی بود.

اما محبوبیتش در بین سینما روها به طور مثال اندازه بیگ ایمانوردی نبود؟

به هر حال مفید بعد از قیصر و داش اکل بین مردم محبوب بود و در ضمن بازی‌هایش در تئاتر را هم دیده بودم.

حاتمی با او در طوقی کار کردند؟

ناصر و بهروز به اعتبار مصیبت تهیه‌کننده فیلم در طوقی بازی کردند. او تهیه‌کننده خوشنام و معتبری بود. در بابا شمل قبل از شروع فیلمبرداری کل صدای فیلم را با شعر ضبط کردیم.

با دوبلورها این کار انجام شد؟

چنگیز جلیلود و سایر دوبلورهای فیلم این کار را انجام دادند. جالبی این کار این بود که اینکارها قبل از شروع فیلمبرداری انجام شد. بازیگران را بعد از اتمام این کار آوردیم استودیو و این شعر و دیالوگها را شنیدند و بعد مرحله طراحی و دوخت لباس برایشان انجام شد و بعد از آن به اتفاق حاتمی سراغ انتخاب لوکیشن‌ها رفتیم. در سر صحنه هر روز نوار صدا را پخش می کردیم و با بازیگران تمرین انجام می شد. بعدش من قبل از اینکه نوبت فیلمبرداری فردین شروع شود دیالوگهایش را با ریتم و آهنگین می خواندم و بعدش فردین و ناصر سر گفتن دیالوگ‌هایشان لب می زدند.

این طور که می گوئید فیلمبرداری بابا شمل باید خیلی دشوار بوده باشد.

خیلی، اغلب شبها حاتمی من را به اتاقش صدا می زد و می گفت مثلاً فردا قرار است صحنه‌های بازار را در فزوبین کار کنیم. بازاری مترو که که هیچی توش نبود و به من گفت مغازه اولی را کفاشی و دومی را بزازی و غیره می کنی و بعدش لباس را تن بازیگران می کنی و من صبح اول وقت سر کار می آیم. خب این کارها سخت بود.

وسائل مغازه‌های این دکانها را چگونه تهیه می کردید؟

از قبل تهیه شده بود. من بعد از خوابیدن اعضا تیم سازنده تا ۴ صبح مشغول چیدمان مغازه‌ها می شدم و هفت صبح بلند می شدم و لباس بازیگران را آماده می کردم و هشت و نیم علی حاتمی می آمد سر صحنه و با دقت همه چیز را برانداز می کرد و ممکن بود بخشی را هم تغییر دهد.

شنیده‌ام فیلمبرداری بابا شمل خیلی طول کشید، دلیل خاصی داشت؟

قرار بود بخشی از فیلم در اصفهان فیلمبرداری شود و رفتیم هتل و فردایش فیلمبرداری را در خانه‌ای قدیمی شروع کردیم. تا بعد از ظهر